

Ekonomi küçülürken dezenflasyon reçetesi kimlere acı?

Yükselmesine göz yumulan enflasyonla mücadele hiç de kolay olmuyor. Enflasyonun düşüşünü umutla izlese de gelecek bir iki yılda ulaşmayı özlemle planladığımız yüzde 25, yüzde 12 gibi oranlar bile şükletimizdeki ülkelere göre hala çok yüksek kalacak. Enflasyonla mücadele acı reçeteye katılmayı gerektiriyor. Önemli olan acı reçetenin ne kadar süre uygulanacağı ve başta ücretliler olmak üzere tüm kesimlere acının hangi oranda dağılacığı. Geçen haftanın son günü TÜİK'in açıkladığı üçüncü çeyrek büyüme verileri moralieri bozdu. Dezenflasyon sürecinin dördüncü çeyrekte de ekonomiyi zorlayabileceğini gösterdi.

ANKARA NOTLARI
Maruf Buzcuğil
maruf.buzcuquil@ebe.com.tr

■ Sanayi üretimi düşüyor, inşaat yükselişte

Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte yıllık bazda yüzde 2,1 büyüme kaydetse de üst üste iki çeyrek dönemde yaşanan daralma, "teknik resesyona" tartışmasını başlattı. Her şeye rağmen çok düşük de olsa süren büyümenin lokomotifinin büyük ölçüde inşaat

sektörü olması geleceğe dönük başka endişeler yarattı. Sanayi yüzde 2,2 küçülürken inşaatteki yüzde 9,2'lik büyüme dikkati çekti. "Büyümenin çeyreklik bazda üst üste yüzde 0,2 daralması teknik olarak resesyona girdiğimizi gösteriyor."

diyen ASO Başkanı **Seyit Ardic**, öncü göstergelerin dördüncü çeyrekte de daralmanın sürecini işaret ettiği uyarısında bulundu. Prof.Dr. Hakan Kara'ya göre ise büyüme bir süre daha zayıf seyredecek fakat enflasyon eğilimi iyileşecek.

■ Vatandaşın enflasyon mağduriyeti ağır

Merkez Bankası internet sitesinde "Halk düşmanı" olduğu vurgulanan enflasyonun en büyük mağduru elbette maaş ve ücret geliriyle hayat pahalılığıyla boğuşan sabit gelirli. Son dönemde yüksek enflasyonun yarattığı hayat pahalılığı nedeniyle ücretlerin GSYH içindeki payı da yakından izleniyor. Yıl başında ücret artışlarıyla yükselen

pay, üçüncü çeyrekte geriledi. İkinci çeyrekte GSYH bileşenleri içinde ücretlerin payı yüzde 40, şirket karları yüzde 38 seviyesindeyken, üçüncü çeyrekte ücretlerin payı yüzde 36,4, karların payı ise yüzde 45,1 olarak gerçekleşti. 10 Aralık'ta başlayacak asgari ücret tespit komisyonu toplantılarında elbette TÜİK'in son büyüme

verileri ile Türk-İş'in açıklık ve yoksulluk Kasım ayı verileri masaya gelecek. Toplantıların başlaması öncesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan EKONOMİ Ankara ekibine kapsamlı açıklamalarda bulundu. Sayın bakandan aldığımız ışık ücretlilerin enflasyon mağduriyetinin giderilmesine çalışılacağı yönünde.

■ Dezenflasyon sürecinde büyüme mümkün mü?

Enflasyonla, hayat pahalılığıyla mücadeleyle "dezenflasyon süreci" olarak anmaya başladığımızdan beri bu mücadelenin gerekliliğinden çok, acı reçetesinin ekonomiyi daraltıcı olası etkilerini daha fazla konuşuyoruz. Büyümeyi göz ardı etmeyen OVP (2025-2027) hedefleri de zaten siyasi kaygıların

hala ekonomik sorunlara çözüm gerekliliklerinin önünde gittiğini gösteriyor. Seçim öncesi tamamen siyasi planlamayla hızla yükselmesine göz yumulan enflasyonun bu kez de hızlı sert önlemlerle düşürülmesi yine siyasi çekincelerle gözle alınıyor. Enflasyonla mücadele biraz daha zamana yayılıyor ve

mağduriyetler artıyor. Dünya ülkelerinde başarıya ulaşmış enflasyonla mücadele programları en az iki veya üç çeyrek ekonomiyi soğutucu önlemlerin tavizsiz uygulanması, ekonomide daralma tahammül gösterilmesi ve yüksek ekonomik kesimler arasında eşit dağılımın önemli olduğunu gösteriyor.

■ Ankara'nın Özbekistan'daki OSTİM gururu

Temelleri geçen yüzyılın ortalarında atılmaya başlanan Ankara'nın köklü ve gözde OSB'si OSTİM Ankara İş dünyası önderlerinin tam desteğiyle kendi benzeri bir OSB'yi Özbekistan'da kurmaya başladı. Ankara iş dünyası önderleri ASO Başkanı **Seyit Ardic**, ATO Başkanı Gürsel Baran ve OSTİM Başkanı Orhan Aydın başkanlığında geniş bir heyet temellerin atılması için Özbekistan'a çıkarma yaptı. EKONOMİ Gazetesi Ankara Haber Müdürü Hüseyin Gökçe bu önemli girişimi sizlere aktarmak için yakından izledi. Özbekistan

Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in başlattığı girişim kapsamında OSTİM bünyesindeki OSTİM Global Proje ve Teknoloji Anonim Şirketi'ne tahsis edilen 100 hektarlık alanda Özbek - Türk **Organize Sanayi** Bölgesinin inşasına başlandı. Bölgenin tanıtımı amacıyla düzenlenen Özbekistan Türkiye OSTİM İş Forumunda konuşan ASO Başkanı **Seyit Ardic**, Özbekistan'ın hızlı gelişen sanayisine Türk iş insanları olarak katkıda bulunmaktan gurur duyduklarını bildirdi. ATO Başkanı Gürsel Baran da Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev'in başlattığı

Üçüncü Büyük Medeniyet Yürüyüşü kapsamında değerlendirildiği bu adının önemini vurguladı. OSTİM Başkanı Orhan Aydın da karşılıklı fayda sağlamaya yönelik adımların artık söylemeden yaşama geçmesinin gururunu yaşadıklarını belirtti. Ankara Haber Müdürümüz Gökçe'nin aktardığı bilgiye göre sadece bu yıl 300 Türk şirketi Özbekistan'da faaliyete başlamış. Cumhurbaşkanı'nun belirlediği 5 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi de yakın gelecekte ulaşılabilir bulunuyor.

◆ **Ankara Sanayi Odası** Başkanı **Seyit Ardiç**, 2024 yılı 3. çeyrek büyüme rakamlarını değerlendirdi

“Sanayideki daralma önümüzdeki dönemin reel sektörde daha zorlu olacağını gösteriyor”

HABER MERKEZİ

Ankara Sanayi Odası Başkanı **Seyit Ardiç**, TÜİK'in açıkladığı 2024 yılı 3. çeyrek büyüme rakamlarını değerlendirdi. 3. çeyrek büyümesinin yüzde 2.1 ile beklentilerin altında kaldığına dikkat çeken Ardiç, “Dezenflasyon süreci, sektörler arasında büyüme farklılaşmasına neden olurken, sanayi sektörü üzerinde baskı artmaya devam ediyor” ifadelerini kullandı.

ASO Başkanı Ardiç, şu değerlendirmede bulundu:

“Sanayi sektöründe üst üste iki çeyrek daralma yaşadı. Üçüncü çeyrekteki yüzde 2.2’lik daralma, ekonominin istihdam ve katma değer yaratabilmesi açısından önemli bir risk oluşturuyor. Dezenflasyon süreci üretimi aşındırırken, mevcut öncü göstergeler dördüncü çeyrekte üretimde daralmanın biraz daha hızlanacağına işaret ediyor.

Ankara Sanayi Odası Başkanı **Seyit Ardiç**, “Sanayi sektöründe üst üste iki çeyrek daralma yaşadı. Üçüncü çeyrekteki yüzde 2.2’lik daralma, ekonominin istihdam ve katma değer yaratabilmesi açısından önemli bir risk oluşturuyor. Dezenflasyon süreci üretimi aşındırırken, mevcut öncü göstergeler dördüncü çeyrekte üretimde daralmanın biraz daha hızlanacağına işaret ediyor” dedi

İnşaat yatırımları hızlanırken, enflasyonla mücadelede sıkılaştırıcı politikaların en önemli etkisi makine ve teçhizat yatırımlarında görülüyor. 2019’dan bu yana ilk kez iki çeyrek üst üste daralma-

ya işaret eden makine ve teçhizat yatırımları, üçüncü çeyrekte %8,6 azaldı. Bu düşüş, önümüzdeki dönemde büyümeyi zayıflatacak bir gelişmedir.

Büyümenin çeyreklik bazda

üst üste yüzde 0.2 daralması teknik olarak resesyona girdiğimizi gösteriyor. Sıkılaştırıcı politika uygulamalarının etkisinin son çeyrekte daha da belirginleşmesi; iç talepteki zayıflama ve üretimdeki

azalış ile büyüme rakamlarımız daha da aşağıya gelebilir. Önemli olan bu yavaşlamanın dezenflasyonist süreçte destek verip vermeyeceğidir. Diğer önemli husus ise bu süreçte maliye politikasının somut desteği ve harcama azaltıcı tasarruf politikalarının daha da belirginleşmesidir. Aksi halde, fiyatlama davranışları dezenflasyonist süreci sektöre uğratacaktır.

Üretim, istihdam ve ihracatın daralmaması için reel sektörün finansman açısından mutlaka desteklenmesi gerekmektedir. Bu süreçte, başta KOBİ’lerimiz olmak üzere sanayicilerimizin acil beklentisi, uygun faizli ticari kredi mekanizmalarının devreye alınmasıdır. Özellikle üretim ve ihracat odaklı sektörlerle yatırım ve işletme sermayesi ihtiyacı için düşük faizli bir kredilendirme politikası, sıkılaştırıcı politikanın büyüme üzerindeki olumsuz geçişini yumuşatabilecektir.”

ATO BAŞKANI BARAN, ÖZBEKİSTAN-TÜRKİYE OSTİM İŞ FORUMU'NDA KONUŞTU

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, OSTİM Organize Sanayi Bölgesi'nin bire bir aynı modelinin uygulandığı, Özbekistan'da kuruluşu gerçekleştirilen "Özbek-Türk Organize Sanayi Bölgesi" ile OSTİM'in bilgi ve tecrübesinin kardeş Özbekistan'a aktarılacağını belirterek, "Özbek-Türk Organize Sanayi Bölgesi, tamamlandıktan sonra, Orta Asya ekonomisinin can damarını oluşturacaktır" dedi. OSTİM Organize Sanayi Bölgesi'nin, Özbekistan'a düzenlediği iş ve seyahat programı çerçevesinde Özbekistan'ın Başkentisi Taşkent'te bulunan ATO Başkanı Gürsel Baran, ATO Başkan Yardımcısı Temel Aktay ile birlikte OSTİM Organize Sanayi Bölgesi bünyesindeki OSTİM Global Proje ve Teknoloji A.Ş. ve OSTİM Global Türk Klasteri Direksiyası ile Özbekistan Yatırım, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle düzenlenen "Özbekistan-Türkiye OSTİM İş Forumu"na ve Özbekistan Cumhurbaşkanlığı İradesiyle Taşkent'te OSTİM Global Proje ve Teknoloji Anonim Şirketi'ne tahsis edilen Özbek-Türk Organize Sanayi Bölgesi Yönetim

Ofisi'nin açılışı törenine katıldı. ATO Başkanı Gürsel Baran, Forum'da yaptığı konuşmada, OSTİM Organize Sanayi Bölgesi'nin bire bir aynı modelinin uygulandığı "Özbek-Türk Organize Sanayi Bölgesi"nin kuruluşunun, iki ülkenin özel sektörünün ortak çalışmalarının kıymetli bir sonucu olduğunu belirterek, "Burada hayata geçirilen Organize Sanayi Bölgesi ile OSTİM'in bilgi ve tecrübesi, kardeş ülkemiz Özbekistan'a akacak. Şu anda arsa tahsisleri yapılan Özbek-Türk Organize Sanayi Bölgesi, tamamlandıktan sonra, Orta Asya ekonomisinin can damarını oluşturacaktır. Bu nedenle Özbek-Türk Organize Sanayi Bölgesi yalnızca bir üretim merkezi değil, bir vizyonun, bir geleceğin merkezidir" dedi.

-EKONOMİK BAĞLAR GÜÇLENECEK-

Yüksek kalitede üretim gerçekleştiren Türk yatırımcıların Özbekistan'daki varlığının önemine dikkat çeken Baran, "Türk yatırımcılarının girişimcilik ruhu, üretim ve ihracat tecrübesiyle Özbekistan ticaret ve sanayisine ivme kazandıracığına inanıyorum. Tüm bu gelişme-

ler, ülkelerimiz arasındaki ekonomik bağları daha da güçlendirecektir" dedi. OSTİM OSB'nin ülke ve Başkent ekonomisine katkılarına da değinen Baran, "OSTİM sadece Ankaramızın değil, bütün ülkemizin gözbebeği olan bir organize sanayi bölgesi" diye konuştu.

-TİCARETTE 10 MİLYAR DOLARLIK HEDEF GERÇEKÇİ VE ULAŞILABİLİR- Türkiye ile Özbekistan'ın ortak geçmişe, örf ve adetlere sahip iki ülke olduğunu ifade eden Baran, bağımsızlığının ardından Özbekistan'ı ilk tanıyan ülkenin Türkiye olduğunu belirtti. Baran, "O günden bu yana, karşılıklı olarak ticari, ekonomik, kültürel ve insani ilişkilerimiz, gönül köprülerimizin üzerinde gelişerek, stratejik ortaklık seviyesine yükseldi. Ülkelerimiz arasında çok sayıda anlaşmaya imza atıldı. Ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi için iş birliği mekanizmaları tesis edildi. Sektörel iş birlikleri arttı ve iki ülke reel sektörleri de bir araya gelerek, ortak projelere imza atmaya başladılar. 2016 yılında 1,2 milyar dolar düzeyinde olan dış ticaretimiz, 2023 yılı sonu itibarıyla 3 milyar dolara aştı. Karşılıklı

yatırımlar da aynı şekilde sürekli geliyor. 2023 yılı sonu itibarıyla Özbekistan'daki Türk yatırımları 2 milyar dolar civarında. Türk müteahhitleri, ülkemizde Taşkent City, Piramit Tower, Akay City başta olmak üzere, yaklaşık 7 milyar dolar değerinde 300'e yakın proje üstlendi. Ülkemizde de yaklaşık 400 Özbek sermayeli şirket faaliyet yürütüyor. İki ülke arasındaki bu sıcak ilişkiyi ve rakamların gösterdiği ivme, Cumhurbaşkanlarımızın ortaya koyduğu 10 milyar dolarlık hedefin gerçekçi ve ulaşılabilir olduğunu gösteriyor" dedi.

-TURİZM GELİŞMEYE AÇIK -

Turizm faaliyetlerinin, özellikle ortak kültürel miras nedeniyle Özbekistan ve Türkiye için gelişmeye açık iş birliği alanlarından biri olarak öne çıktığını ifade eden Baran, "Türk vatandaşlarına tanınan 30 günlük vize muafiyeti bu açıdan önem taşıyor. İki ülke arasında, 2016 yılına kadar haftada 5 kez yapılan tarifeli uçak seferleri de son yıllarda önemli ölçüde artış gösterdi. Karşılıklı ilişkilerin gelişmesiyle iki ülke hava yolu şirketlerinin uçuşu güzergâhlarını sayısını da çoğalttı ve İstanbul-Taşkent, Ankara-Taşkent seferlerinin yanı sıra Türkiye'nin Ankara ve İzmir şehirleri ile Özbekistan'ın tarihi Semerkant, Buhara, Ürgenç ve Fergana şehirlerini bağlayan uçak seferleri düzenlenmeye başlandı" dedi.

Türkiye ile Özbekistan arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve yeni iş ve işbirliği olanaklarının ele alındığı Forum'a, Özbekistan Yatırım, Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı Aliev Akram Zairovich, Taşkent Büyükelçisi Olgan Bekar, Beypazarı Belediye Başkanı Dr. Özer Kasap, Ticaret Bakanlığı Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürü Tarık Sönmez, Ankara Vali Yardımcısı Cihangir Güler, OSTİM OSB Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın, **Ankara Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Seyit Ardiç**, DEİK Türkiye-

Özbekistan İş Konseyi Başkanı Özgür Onur Özgüven, OSTİM OSB Bölge Müdürü Adem Arıcı, ABB Kültür ve Tabiat Varlıkları Daire Başkanı Bekir Ödemiş, ATO'nun 26 No'lu Hırdavat Satıcıları Meslek Komitesi Meclis Üyesi olan OSTİM OSB

sındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve yeni iş ve işbirliği olanaklarının ele alındığı Forum'a, Özbekistan Yatırım, Sanayi ve Ticaret Bakan Yardımcısı Aliev Akram Zairovich, Taşkent Büyükelçisi Olgan Bekar, Beypazarı Belediye Başkanı Dr. Özer Kasap, Ticaret Bakanlığı Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürü Tarık Sönmez, Ankara Vali Yardımcısı Cihangir Güler, OSTİM OSB Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Aydın, **Ankara Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Seyit Ardiç**, DEİK Türkiye-

Başkan Yardımcısı Sıtkı Öztuna ve Türk ve Özbek iş dünyası temsilcileri katıldı. Forum kapsamında imalat, elektronik, yazılım, haberleşme, iş ve inşaat makineleri, savunma sanayisi, medikal, enerji, maden ve inşaat sektörlerinde faaliyet gösteren 50'ye yakın Türk şirketi, Özbek iş insanlarıyla B2B ikili işbirliği görüşmeleri gerçekleştirdi. Forumun ardından OSTİM'in Taşkent'te inşa ettiği Özbek-Türk Organize Sanayi Bölgesi'nin tanıtımı ve satış ofisinin açılışı yapıldı.**HABER MERKEZİ**

Sanayi sektöründe daralma

**Ankara Sa-
nayi Odası**
(ASO) Başkanı
Seyit Ardic,
3'üncü çeyrek
büyüme rakam-
larıyla ilgili,
"Sanayi sektö-
ründe üst üste
iki çeyrek da-

ralma yaşandı. Üçüncü çeyrekteki yüzde 2,2'lik daralma, ekonominin istihdam ve katma değer oluşturabilmesi açısından önemli bir risk oluşturuyor" dedi.

Ardic, dezenflasyon sürecinin sektörler arasında büyüme farklılaşmasına neden olduğunu ve sanayi sektörü üzerinde baskının artmaya devam ettiğini dile getirdi. Ardic, şu değerlendirmede bulundu:

"Sanayi sektöründe üst üste iki çeyrek daralma yaşandı. Üçüncü çeyrekteki yüzde 2,2'lik daralma, ekonominin istihdam ve katma değer oluşturabilmesi açısından önemli bir risk oluşturuyor. Dezenflasyon süreci üretimi aşındırırken, mevcut öncü göstergeler dördüncü çeyrekte üretimde daralmanın biraz daha hızlanacağına işaret ediyor. İnşaat yatırımları hızlanırken, enflasyonla mücadelede sıkılaştırıcı politikaların önemli etkisi makine ve teçhizat yatırımlarında görülüyor. 2019'dan bu yana ilk kez iki çeyrek üst üste daralmaya işaret eden makine ve teçhizat yatırımları, üçüncü çeyrekte yüzde 8,6 azaldı. Bu, önümüzdeki dönemde büyümeyi zayıflatacak bir gelişmedir." (İHA)